

Dosarul nr. 2ra-1415/23
2-22056308-01-2ra-12092023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: V.Sandu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: I. Cotruță, D. Dulghieru, I. Țurcan)

Î N C H E I E R E

29 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alisa Barcar împotriva lui Alexandru Petrenov, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor,

împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă și menținută hotărârea din 22 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 20 aprilie 2022, Alisa Barcar, reprezentată de avocata Irina Postica a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Petrenov cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor (f. d. 3-4).

În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că la 29 noiembrie 2021 a fost desfăcută căsătoria încheiată cu Petrenov Alexandru, fiind înregistrată la Oficiul Stare Civilă Centru, mun. Chișinău, în Registrul actelor de stare civilă cu nr.36. Din căsătorie au un copil minor comun, XXXXX, născut la XXXXX.

Potrivit art. 63 din Codul familiei, în cazul în care părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților.

A relevat că după desfacerea căsătoriei în calitate de părinți ai minorului, nu au ajuns la un acord comun cu privire la stabilirea domiciliului fiului lor XXXXX.

A menționat că locuiește împreună cu fiul XXXXX în Republica Federală Germană, în aceeași țară doar că separat de ei locuiește și tatăl copilului, Alexandru Petrenov.

A susținut că are nevoie de hotărârea judecătorească cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, pentru a fi prezentată la organele competente din Germania.

A considerat că fiul trebuie să crească într-un mediu favorabil, în armonie, liniște cu reclamanta deoarece de îngrijirea și educația acestuia se ocupă doar dânsa.

În drept, reclamanta Alisa Barcar, reprezentată de avocata Irina Postica și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 5, 166, 167 din Codul de procedură civilă, art. 53 alin. (1), 63 din Codul familiei.

Reclamanta Alisa Barcar, reprezentată de avocata Irina Postica a solicitat determinarea domiciliului copilului minor, XXXXX, născut la XXXXX, cu mama Alisa Barcar.

Prin încheierea protocolară din 20 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea depusă de Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă cu privire la încetarea procesului civil, din motivul intervenirii elementului de extraneitate în obiectul examinării cererii de chemare în judecată (f. d. 42-43, 56).

Prin hotărârea din 22 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea integral (f. d. 58, 63-66).

A fost stabilit domiciliul copilului minor XXXXX, născut la XXXXX, cu mama Alisa Barcar.

La 19 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă, a declarat apel nemotivat, iar la 29 decembrie 2023, a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 22 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei decizii prin care să fie dispusă încetarea procesului deoarece cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă, în temeiul art.459 alin. (2), 265 lit. a) din Codul de procedură civilă și respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată (f. d. 60-62, 75-78).

Prin decizia din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă și menținută hotărârea din 22 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f. d. 91, 92-100).

Instanța de fond și instanța de apel au conchis că admiterea acțiunii este o soluție corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator și interpretarea justă a normelor de drept material.

Totodată, instanța de fond și instanța de apel au concluzionat că ingerința exercitată în raporturile de familie a soților Alisa Barcar și Alexandru Petrenov

în raport cu copilul minor, XXXXX, născut la XXXXX este realizată în conformitate cu prevederile legale ale Republicii Moldova și are drept scop apărarea intereselor copilului minor. Or, ingerința în exercițiul unui drept protejat de Convenție în scopul apărării intereselor copilului este o măsură necesară într-o societate democratică, necesitatea măsurii fiind lăsată la aprecierea instanței.

Astfel, instanța de apel a apreciat că hotărârea instanței de fond de a încredința minorul XXXXX, născut la XXXXX, spre creștere și educare mamei este întemeiată.

Concomitent, instanța de apel a reținut că prin determinarea domiciliului copilului cu mama, Alexandru Petrenov ca părinte nu va fi limitat de dreptul de a comunica și de a se vedea cu copilul prin orice modalități posibile.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat critic argumentele invocate de Alexandru Petrenov precum că instanța de fond nejustificat a stabilit domiciliul copilului minor cu mama, în condițiile în care faptul domicilierei părinților și copilului în Germania reprezintă un element de extraneitate, în temeiul art.459 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța urma să refuze în acceptarea cererii conform art.169 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, sau să înceteze procesul conform art. 265 lit. a) din Codul de procedură civilă, considerând că competență de judecarea problemei cu privire la stabilirea domiciliului copilului cu unul din părinți este instanța de judecată din Germania.

În această ordine de idei, instanța de fond și instanța de apel au concluzionat, că competență să judece cauza este instanța din Republica Moldova potrivit legii materiale și procedurale a acesteia.

La 11 septembrie 2023, Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă, a declarat recurs împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie dispusă încetarea procesului deoarece cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă, în temeiul art.459 alin. (2), 265 lit. a) din Codul de procedură civilă și respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată (f. d. 106-110).

În motivarea recursului, Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă a indicat că atât decizia instanței de apel cât și hotărârea instanța de fond sunt neîntemeiate, contravin legislației în vigoare și urmează a fi casate, deoarece instanțele de judecată nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Totodată, a reiterat aceleași circumstanțe de fapt și de drept, similare celor cuprinse în cererea de apel.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată, prin intermediul poștei electronice, în adresa

părților, la 20 iulie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 101-102).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 11 septembrie 2023, în termenul legal.

În adresa părților a fost expediat copia recursului declarat de Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 113), fiind recepționată de Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei la 05 ianuarie 2024, și de Alisa Barcar la 17 ianuarie 2024, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 124-125).

La 17 ianuarie 2024, prin intermediul poștei electronice, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău a depus referință la recursul declarat de Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă, indicând că familia Petrenov-Barcar nu se află în vizorul autorității tutelare de sector.

Totodată, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău a indicat la examinare în instanța de fond sau în instanța de apel, în prezenta cauză, nu a fost atrasă în calitate de intervenient accesoriu (f. d. 114-115).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă, împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023, în pofida faptului, că temeiul de drept invocat de către recurent este art. 432 alin. (2) lit. b) din Codul de procedură civilă, care nu mai este prevăzut de lege.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă existența temeiurilor de declarare a recursului ca fiind admisibil, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de către Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru

Barbăscumpă, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Cu referire la obiecțiile Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău precum că la examinare în instanța de fond și în instanța de apel, în prezenta cauză, nu a fost atrasă în calitate de intervenient accesoriu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție le apreciază critic.

Or, din materialele cauzei rezultă că instanța de fond a expediat la adresa Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău în mun. Chișinău, str.S. Lazo, 27/1, indicată în cererea de chemare în judecată (f. d. 3-4) și în referința depusă la recursul declarat de Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă (f. d. 114-115), citația pentru data de 22 mai 2022, ora 10:40 (f. d. 34), recepționată la 05 mai 2022, potrivit avizului de recepție DS8006552605AS (f. d. 53).

La fel și instanța de apel a expediat la adresa electronică a Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău, dpdcriscani@gmail.com, citația pentru data de 25 aprilie 2023, ora 11:00 (f. d. 82), adresă care de altfel a fost indicată în cererea de chemare în judecată, precum și utilizată de DPDC sect.Rîșcani pentru expedierea referinței pe marginea recursului declarat de Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de către Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Alexandru Petrenov, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă, împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni